



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Nvm. 7. De Potentiâ Reipublicæ Venetæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

tates sibi consilium eligunt quo regantur; vt taceam de Ditionibus extra Italiam sitis, de quibus suo loco egimus.

NVM. 7. De Potentiâ Reipublicæ Venetæ.

VENETORVM potentia iam non leuis erat circa annum 836: quando 60. naues hæc Respublica contra Sarracenos immisit; sed longè potentior sub initium ferè vndecimi sæculi, quando 200. triremes in Turcam arnauit, & Smyrnæ cepit: item & cùm paulò post ad soluendam obsidionem Ioppensem, iterum 200. naues eduxit. Henricus Dandulus Dux Venetiarum cum Balduino, & Francis Constantinopolim cepit circa initium sæculi 13. & exinde Cretam Insulam, & plures alias in Ionio mari & Ægæo sibi Resp. asseruit. Appellat se Dominam Maris; quare & quotannis Dux cum Senatu conscendens Bucentaurum maximam nauim die Ascensionis Christi in mare iacit annulum, quasi sibi sponsam accipiat: quam potestatem aiunt Veneti se accepisse, ab Alexandro III. Pontifice quem Venetiis latitantem contra Friderici Ænobarbi futores defendere, eius filio Othone victo atque capto, quamquam aliqui historiam hanc in dubium reuocent. Cyprum Insulam nobilissimam an 1472. occuparant, sed 1572. perdidere.

Reditus huius Reip. dicitur in præsentia esse 6. Millionum auri, ex quibus pacis tempore duos Milliones seponunt, vnde sibi thesaurum ingentem confecerunt ad difficilia Reip. tempora. Priuati quoque mercatores ditissimi sunt, & ex Syriacâ tantum navigatione, & Alepi mercibus duos auri milliones conficere dicuntur. Ecclesia supra sesquimillionem auri annui reditus percipit.

Supra trecenta hominum millia ad bellum educi posse è terris suis Veneti narrant. Nunc belli tempore 35. millia sub signis habent, pacis verò tempore 9. tantum millia peditum alunt in arcibus atque præsiidiis, ad tutelam littoris ferè duo equitum Dalmararum, & Epirotarum: vrbes munitissimas habent, quibus præcellunt Palma in agro Foroiuliensi, & Corcyra. Olim & 14. turmas equitum alebant nobilium duntaxat, & qui 3. equis militabant; primaria turma ex centum constata erat, cæteræ ex 50. sed militiæ hoc genus iam planè corruptum est.

Cùm res exigit intra dies 12. octoginta triremes instruunt, & facillimè. Certè Mare Superum semper tutum reddunt 40. nauibus

bus; si Ottomanus naualem instruat apparatus, hic numerus duplicatur. Nauale totius orbis pulcherrimum habent, in quo materies 200. triremium, aut nauium, in quo aluntur artifices ingeniosissimi & peritissimi, & omnia seruant ad expeditionem maritimam idonea. Virgente bello hinc educere possunt naues 200. certè anno 1570. instruxere triremes 150 maiores triremes, vulgò *Galées* vndecim, Liburnicam nauem vnam, aut Gaulum maiorem *vn Galion*, & onerarias naues 25.

§. 2. *Descriptio Geographica Veneti Status.*

NVM. 1. *Synopsis Ditionis Venetæ.*

V E- N E- T A D I- T I O	}	ISTRIA: <i>l'Istrie.</i>
		FOROVIOLIENSIS AGER: <i>le Frioul, ou Friul.</i>
		ANTIQUA TERR. CADORINVM: <i>le Cadurin.</i>
		MAR- Episc. BELLVNENSIS: <i>le Bellunois.</i>
		CHIA Episc. FELTRENSIS: <i>le Feltrin.</i>
T I O	}	TARVISINA Territ. TARVISINVM: <i>le Tarvisan.</i>
		DVCATVS VENETVS: <i>le Dogado, ou Duché.</i>
		POLESINVM RHODIGINVM: <i>le Polesin de Rouigo.</i>
V E- N E- T A D I- T I O L O N G O- B A R D I- C A.	}	Territorium PADVANVM: <i>le Padoian.</i>
		Territ. VERONENSE: <i>le Veronois.</i>
		Territ. VICENTINVM: <i>le Vicentin.</i>
		Territ. BRIXIANVM: <i>le Bressan.</i>
		Territ. CREMENSE: <i>le Cremasque.</i>
		Territ. BERGOMENSE: <i>le Bergamasque.</i>

NVM. 2. *De Istria, l'Istrie.*

PETRVS Coppus in suâ Istriae Chorographiâ terminos eius assignat Timauum Fl. *Timauo* ab Occidente; à Septentrione montes, vulgò *Monti della Venna*, seu *Vena*, & inde lineam excurrentem ad urbem & fluium *Fiume*, vbi iam Italiae limes.

Y R- CAPVT ISTRIÆ: *Capo d'Istria*, seu *Cauo*, & *Cao*, Germanis *Gafers*, Slaus *Copra*, sic dicta quia in capite seu initio huius regionis sita, olim *Iustinopolis*, & *Ægis*:
in